

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Ladehammeren familiebarnehage
Sleipnes vei 8

N-7040 TRONDHEIM

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
17/44172/614 A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
09.03.2018

Ladehammeren familiebarnehage - rapport fra tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 14.02.18 tilsyn ved Ladehammeren familiebarnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Ladehammeren familiebarnehage har etablert et internkontrollsystem som delvis synes å tilfredsstillende forskriftens krav til internkontrollsystem. Barnehagens eier kunne imidlertid ikke dokumentere at forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. med veileder er gjennomgått systematisk for å sikre at alle forskriftens bestemmelser er tilstrekkelig ivaretatt ved barnehagen. Systemet må detaljeres og suppleres med manglende rutiner. Det ble ved tilsynet avdekket avvik på innelima/luftkvalitet.

Avvik 1: Ladehammeren familiebarnehage har ikke dokumentert at bestemmelsene forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er systematisk ivaretatt.

Avvik 2: Lokalene er ikke tilfredsstillende ventilert.

Avvik 3: Barnehagen har ikke dokumentert tilfredsstillende radonnivå i oppholdsrom.

Frist for retting av avvik

Vi ber om skriftlig bekreftelse **innen 15.05.18** på at avvikene er rettet.

2. Beskrivelse av Ladehammeren familiebarnehage

Ladehammeren familiebarnehage er en familiebarnehage eid av Tone Thronæs. Barnehagen er godkjent for inntil fem plasser for barn mellom 0-6 år, og hadde ved tilsynet fire barn.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Torgarden
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

3. Reviderte områder og funn

Formålet med tilsynet var å kontrollere at forutsetninger for godkjenning er ivaretatt. Tilsynet omfattet gjennomgang av internkontrollsystemet og befarng av lokalene.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet:

- Barnehagens internkontrollsystem
- Diverse utfylte kvitteringslister

Deltakere ved tilsynet:

Tone Thronæs, eier og styrer av Ladehammeren familiebarnehage
Guro Edvardsen, barnehagelærer/styrer
Bente Løvlie Høier, sjefsingeniør Miljøenheten
Elin Grønvold Aunet, rådgiver Miljøenheten

3.1. Internkontrollsystem

Avvik 1: Ladehammeren familiebarnehage har ikke dokumentert at bestemmelsene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er systematisk ivaretatt.
*Barnehagens ledelse må gå systematisk gjennom forskriften og veilederen "Miljø og helse i barnehagen", og sikre at alle tema er ivaretatt ved barnehagen.
Internkontrollsystemet må beskrive hvordan barnehagen i praksis ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet.*

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4 Ansvar. Interkontroll.

Observasjon:

Ved tilsynet ble barnehagens internkontrollsystem og dokumentasjon i form av avkrysningslister lagt fram. En del punkter var i liten grad skriftliggjort, men barnehagens rutiner/praksis ble beskrevet muntlig. Veileder til forskriften "Miljø og helse i barnehagen" var ikke systematisk gjennomgått.

Vurdering

Tilsynsbesøket ga inntrykk av at barnehagen ivaretar barnas helse og sikkerhet. Internkontrollsystemet som ble presentert ved tilsynet synes delvis å dekke krav i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. Noen tema er tilfredsstillende beskrevet og dokumentert, mens andre tema mangler rutiner eller har rutinebeskrivelser som er for lite beskrivende av barnehagens praksis. Internkontrollsystemet skal være levende, brukes aktivt og beskrive etablert praksis ved barnehagen. Systemet må derfor detaljeres og suppleres med følgende:

De skriftlige internkontrollrutinene må suppleres med følgende punkter:

- Barnehagens varslingsplikt til Miljøenheten som tilsynsmyndighet ved alvorlige hendelser.
- Rutiner for sikkerhet knyttet til matlaging

- Rutiner for oppbevaring og håndtering av mat må i større grad skriftliggjøres. Det bør etableres en rutine for regelmessig kontroll av temperaturen i kjøleskapet og dokumentasjon av dette.
- Under kapitlet om psykososiale forhold bør det beskrives hvordan barnehagen skal fremme et godt psykososialt miljø. Her kan man eventuelt vise til andre dokumenter som for eksempel årsplan dersom denne er utdypende på dette temaet.
- Rutiner for sikkerhet og hygiene i forbindelse med turer.
- Rutine for (i tillegg til avvik) loggføring av nesten-ulykker og andre uønskede hendelser, feil og mangler. Det er viktig bakgrunnsmateriale med tanke på erfaringstilbakeføring, og kontinuerlig forbedringsarbeid og forebygging.
- Det bør utarbeides et årshjul eller lignende som hjelp for å systematisere kontroller som utføres, renholdsrutiner, gjennomgang av internkontrollsystemet, gjennomgang av registrerte avvik og skader m.m.
- Risikovurderinger bør detaljeres for å kunne vurdere om etablerte rutiner er tilstrekkelig til å håndtere den beskrevne risikosituasjonen. Vi viser til Miljøenhetens faktaark om risikovurdering i barnehager og skoler.

Lista er ikke uttømmende.

Barnehagen må gå systematisk igjennom veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler "Miljø og helse i barnehagen" for å sikre at alle tema i forskriften er tilstrekkelig beskrevet. Veilederen har lister over "God praksis" for hver paragraf i forskriften som gir en indikasjon på hva barnehagen må/bør gjøre for å etterleve forskriftens krav. Det er viktig at internkontrollrutinene er oppdatert og beskriver praksis i barnehagen.

3.2. Inneklima, luftkvalitet

Avvik 2: Lokalene er ikke tilfredsstillende ventilert.

Det må gjøres tiltak som sikrer friskluftsilførsel i oppholdsrom og tilstrekkelig avtrekk av brukluft.

Avvik 3: Barnehagen har ikke dokumentert tilfredsstillende radonnivå i oppholdsrom.

Det må dokumenteres at radonnivået i oppholdsrom er tilfredsstillende.

Avvikene er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 19 Inneklima. Luftkvalitet.

Observasjoner

Lokalene er utstyrt med spalteventiler over vinduer og mekanisk avtrekksvifte over komfyr og på bad. Ved tilsynet var friskluftsventiler stengt og avtrekksvifter ikke påslått. Luftutskiftingen i hovedrommet er dermed redusert. Baderomsvifte gikk ikke, og det ble opplyst at denne ble satt på kun etter dusjing. Eier beskrev ved tilsynet at de har rutine på gjennomlufting av oppholdsrommene.

Barnehagen har ikke fremlagt dokumentasjon på tilfredsstillende radonnivå i barnehagens lokaler. Miljøenheten varslet pålegg om retting i brev datert 14.08.17 med frist for innsending av

dokumentasjon 01.02.18. Barnehagens eier opplyste ved tilsynet at radonmåling var igangsatt, men at sporfilm ikke var sendt inn for analyse.

Vurdering

Prinsippet for ventilering av lokalene er at uteluft trekkes inn utenfra i stua og lekerom og trekkes av via avtrekksviftene, fortrinnsvis fra badet. Dette vil ikke fungere med lukkede friskluftventiler og avstengt avtrekksventil. Tilgjengelige friskluftventiler må holdes åpne. Videre må det gjøres tiltak som sikrer tilstrekkelig avtrekk av brukluft (via bad eller annet). Det må sikres at baderomsvifte går i oppholdstiden, eller at avtrekksventil over tak på bad sikres kontinuerlig åpning (ikke lukket med spjeld e.l).

Sporfilm for måling av radon må sendes inn til analyse, og rapporten må oversendes Miljøenheten så snart den foreligger.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er et forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Forhåndsvarsel om pålegg

Dersom vi ikke har mottatt bekreftelsen innen fristen, kan miljøsjefen gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Dersom dere har kommentarer til innholdet i rapporten ber vi om melding om dette innen tre uker. Varslet er gitt med hjemmel i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi:
Trondheim kommune, Fagenhet for oppvekst og utdanning